

Jonge bomen worden niet oud maar wel duur

De wetenschap snelt vooruit. De techniek staat niet stil en wij, KPB'ers, menen met z'n allen inmiddels heel wat te weten over de boom en zijn verzorging. Maar hoe is de praktijk? Zorgen de nieuwe inzichten voor een langere levensduur van onze bomen? En worden de onderhoudskosten hierdoor lager? Een recent uitgevoerde bomeninventarisatie van alle gemeentelijke bomen in Zeist biedt interessant studiemateriaal. Analyse van het gegevensbestand leidt tot harde cijfers.

EEN BIJZONDER BOMENBESTAND

Jaren geleden is Groenestein en Borst gestart met het vastleggen van inventarisatiegegevens in het softwarepakket G&B Boom-Beheer. Inmiddels staan in de bestanden van de verschillende opdrachtgevers zo'n 1.500.000 stuks straat- en laanbomen. Dit geeft inzicht in het Nederlandse bomenbestand. Analyse van de opnamegegevens is voor de beheerder interessant. Hoe veilig is mijn bomenbestand, hoe is het gesteld met de onderhoudstoestand, hoe is de soortenopbouw en natuurlijk hoe is het gesteld met de toekomstverwachting?

Voor de gemeente Zeist is ook een dergelijke analyse gemaakt. Hieruit bleek onder andere dat deze gemeente ten opzichte van collega-gemeentes beschikt over een bomenbestand met een relatief hoge gemiddelde leeftijd. Dit maakt het tot een geschikt studieobject om de vragen uit de inleiding mee te beantwoorden. Een logische veronderstelling is dat de oude bomen als eerste aan de beurt zijn om vervangen te worden. Om deze veronderstelling te onderbouwen is per leeftijdscategorie de toekomstverwachting in beeld gebracht.

LEEFTIJD, OMLOOPTIJD EN TOEKOMSTVERWACHTING

De gemiddelde leeftijd van de bomen in de gemeente Zeist is momenteel 31 jaar. Dit is relatief hoog, de meeste gemeenten komen niet verder dan 20 jaar. De leeftijdsopbouw, oftewel de



Inhoud

Jaargang 7 - nummer 21 - herfst 2004

pagina 1	Een nieuwe ziekte? Fons van Kuik
pagina 3	Jonge bomen niet oud, wel duur Herman Wevers
pagina 5	Knaller of kneusje, deel 2 Veronica van Amerongen
pagina 13	Klim als een engel... Veronica van Amerongen
pagina 15	Stadsbomenvademecum 3B

KPB Themadagen 2004/2005



De themadagen staan voor 2005 gepland op elke tweede zaterdag van de even maand:

12 februari - 9 april - 11 juni - 13 augustus - 8 oktober - 10 december

Weet je een interessant onderwerp voor een themadag?

Neem contact op met Willy van der Vorst, Vaarselstraat 48 in Someren, tel. 0493 49 50 93.

Zaterdag 18 december

Twee verschillende onderwerpen die aan het einde van de middag raakvlakken kunnen hebben.

Raadsels rond kastanjeziekte opgelost? De mysterieuze kastanjeziekte neemt epidemische vormen aan. Zijn er overeenkomsten met de Amerikaanse eikenziekte, is er wat aan te doen en wat is er bekend in de omliggende landen? Fons van Kuik, Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO) uit Boskoop, licht de actuele stand van zaken toe. Bart Stoffer van het Ingenieursbureau uit Amsterdam zal de verschijnselen en cyclus van de ziekte toelichten en een overzicht geven van de landelijke verspreiding. Ook wordt ingegaan waarom het nog niet gelukt is om deze ziekte als een *Phytophthora* te benoemen.

Anatomie van hout Jeroen de Haas, werkzaam bij MBCS Velp van Helicon Opleidingen zal aan de hand van afbeeldingen de groei en bouw van naald- en loofhout bespreken. Functies en vorm van houtelementen komen aan de orde en hoe ze met het blote oog of loupe zijn te herkennen. Er zullen verbanden worden gelegd tussen de bouw van hout en 'het herkennen van hout' en 'de reactie van bomen op aantastingen en verwondingen'.

locatie cursistenrestaurant IPC Groene Ruimte
Koningsweg 35, Schaarsbergen (Arnhem)
zaal open 12.30 uur, soep en broodjes
eerste spreker 13.00 uur

Zaterdag 12 februari

1. Algemene Ledenvergadering (ALV)

2. Flora en Faunawet - Ecodynamiek - Bodemvoedselweb

Aansluitend aan de ALV geeft Ton Stokwielder een 'luchtige' lezing en een 'overall view' in boombeheer.

locatie cursistenrestaurant IPC Groene Ruimte
Koningsweg 35, Schaarsbergen (Arnhem)
zaal open 12.00 uur, soep en broodjes
ALV aanvang 12.30 uur met aansluitend de
voordracht over bovengenoemd onderwerp

Kijk voor routebeschrijvingen, de exacte locatie en de laatste details over de themadagen op de website van de KPB: www.kpb-isa.nl. Voor de themamiddagen geldt de gebruikelijke € 8,- regeling, inclusief soep en broodjes.



verdeling over de leeftijdscategorieën, is wel 'normaal'. Het grootste deel van de bomen, 60%, is jonger dan 30 jaar. Ook is de gemiddelde omlooptijd berekend op basis van de vastgelegde gegevens en enkele aannames. De uitkomst van 51 jaar is zeer respectabel.

De toekomstverwachting is goed. Ruim 93% van de bomen heeft een toekomstverwachting van meer dan 10 jaar. Slechts 2% van de

bomen heeft een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar. Tot zover nog steeds geen reden om een artikel te schrijven.

LEEFTIJD IN COMBINATIE MET TOEKOMSTVERWACHTING

Normaal gesproken verwacht je dat de bomen met de hoogste leeftijd de laagste toekomstverwachting hebben, en andersom. Uit de analyse blijkt echter bijna het tegenovergestelde. Er zijn relatief weinig oude bomen (> 50 jaar) met een toekomstverwachting lager dan 10 jaar. Sterker nog, 40% van deze oude bomen heeft een zeer goede toekomstverwachting, namelijk hoger dan 25 jaar. Van zo'n uitkomst word je blij.

Daarentegen zijn er relatief veel jonge bomen (<20 jaar) met een toekomstverwachting korter dan 10 jaar. Dit is verontrustend, omdat juist dit de bomen van de toekomst zouden moeten zijn. Een volledige analyse van de oorzaken is (nog) niet uitgevoerd, maar wel blijkt dat vooral enkele buurten er negatief uitspringen.

GEVOLGEN VOOR DE KOSTEN

Als deze trend zich voortzet in de gemeente Zeist, heeft dit gevolgen voor de kosten. Stel dat de kosten voor het rooien en planten van een nieuwe boom gemiddeld € 450,- bedragen, dan is de afschrijving per boom jaarlijks € 8,82 bij de huidige gemiddelde omlooptijd van 51 jaar. De totale afschrijving per jaar, uitgaande van 30.000 bomen, bedraagt € 264.600,-. Gezien de teruglopende toekomstverwachting bij jonge bomen is een verlaging van de gemiddelde omlooptijd te verwachten. Voor de berekening stellen we die op 40 jaar, overigens nog steeds relatief hoog. Deze kortere omlooptijd leidt tot een afschrijving van € 11,25 per boom per jaar, in totaal € 337.500,- per jaar. Een jaarlijks terugkerend verschil van € 72.900,-.

EN DAN DIT NOG

Het jaarlijkse bedrag voor de afschrijving is in Zeist hoger dan de jaarlijkse snoeikosten. Voor een efficiënt boombeheer lijkt het daarom zinvoller om de afschrijvingskosten zo laag mogelijk te houden, dan te bezuinigen op het snoeiwerk. Langere omlooptijden dus. Belangrijk is om te achterhalen waarom de toekomstverwachting van zo veel jonge bomen niet optimaal is. Ontwerper en beheerder moeten vervolgens samen aan het werk met de conclusies.

Herman Wevers
hw@gbgroen.nl

advertentie



WEAVER HARNAS

Voor meer Comfort,
Kwaliteit & Bewegingsvrijheid

- Leverbaar in de maten S, M, L en EL
- Dubbel uitgevoerd, vrij bewegend ophangpunt
- Harnas volgens EN 813 & EN 358
- Extra breed leren rugpand gevuld met schuimkunststof

Regio Dealers:

- | | |
|-----------------------------------|----------------|
| Rienties Tuin & Park | Baarlo |
| v/d Avert Handelsonderneming | Bergen op Zoom |
| Buitenhof & Vervae B.V. | Biervliet |
| Van Wijk & Co. | 's-Graveland |
| Hooghiemstra B.V. | Hardegarijp |
| B. v/d Meij de Bie & Zn. | Hoofddorp |
| Jan Breider | Hoorn |
| Frissen Tuin & Park B.V. | Houtem |
| Gebr. Bonenkamp B.V. | IJsselstein |
| K. Vos & Zn. | Klaaswaal |
| Takman B.V. | Ommen |
| M. Daemen handelsonderneming | Posterholt |
| Gebr. Perfors B.V. | Purmerend |
| Van Breda Tuingereedschap Centrum | Reeuwijk |
| Wassingmaat B.V. | Renkum |
| G.A. v/d Waal B.V. | Ridderkerk |
| v/d Avert Handelsonderneming | Roosendaal |
| Brandsma V.O.F. | Spanga |
| Joh. Vos Capelle B.V. | Sprang Capelle |
| Magnus & v/d Heijden | Steenbergen |
| Marechal Groentechniek B.V. | Tiel |
| Gebr. Perfors B.V. | Voorhout |
| Gebr. Stoop B.V. | Waarland |
| Lecoba T.H.O. | Wintelre |

Tel.: (0575) 59 99 99

STIERMAN